

ເຕັກຍິ່ງ.

ແມ່ນອັດຕາສ່ວນຂອງການຖືພາໃນທົ່ວໂລກ ທີ່ແມ່ນຍິ່ງ ແລະ ເຕັກຍິ່ງ ບໍ່ຕັ້ງໃຈຢາກໃຫ້ເກີດ.

ມັນເປັນຕົວເລກທີ່ສູງຢ່າງໜຳຕົກໃຈ. ອັນນີ້ເປັນພື້ນຖານທີ່ສຸດຂອງການມີສິດໃນການເປັນເຈົ້າຂອງຮ່າງກາຍຂອງຕົນອ່ອງ ແມ່ນທາງເລືອກທີ່ຈະສາມາດຕັດສິນໃຈໄດ້ວ່າຕົນເອງຢາກຖືພາ ຫຼື ບໍ່. ແຕ່ວ່າສໍາລັບຫຼາຍຄົນໂດຍສະເພາະແມ່ນຍິ່ງ ແລະ ເຕັກຍິ່ງ, ທາງເລືອກດ້ານການຈະເລີນພັນທີ່ປ່ຽນແປງຊີວິດຫຼາຍທີ່ສຸດເຊັ່ນການຖືພາ ແມ່ນການບໍ່ມີທາງເລືອກເລີຍ.

ການທີ່ສາມາດເລືອກໄດ້ວ່າ ຈະມີລູກ ຫຼື ບໍ່, ຈຳນວນລູກທີ່ຢ່າງນີ້ ແລະ ໄລຍະຫ່າງໃນການມີລູກແຕ່ລະຄົນ ແມ່ນ ສິດທິມະນຸດຂັ້ນພື້ນຖານ. ສະນັ້ນ ຕໍ່ກັບການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ວ່າງແຜນ ແລະ ບໍ່ເປັນທີ່ຕ້ອງການ, ຫຼາຍຄົນກໍຕັ້ງຄໍາຖາມວ່າ: ເຮົາໃຫ້ບຸລິມະສິດ ແລະ ຄຸນຄ່າຕໍ່ສິດທີ່ ແລະ ທ່າເຮັງຂອງແມ່ນຍິ່ງ ແລະ ເຕັກຍິ່ງ ຫຼາຍປານໃດ?

ອີງການສະຫະປະຊາຊາດ ກອງທີ່
ສໍາລັບປະຊາກອນ ປະຈຳ ສປປ ລາວ
ກໍລະກົດ 2022

ຂ້ອຍອາຍຸ 15 ປີ ແລະ ຖືພາ.
ບໍ່ມີໃຜຊ່ວຍຂ້ອຍໄດ້ເລີຍ.
ຂ້ອຍຈຶ່ງໄດ້ໄປເກີດລູກຢູ່ໃນປ່າ.
- ນາງ ຕັດ ອາຍຸ 15 ປີ, ຈາກພາກໃຕ້ຂອງລາວ

ພວກເຮົາໃຈໃຫ້ໄດ້ເປັນຝ່າມແມ່ນລັກທຳອົດ. ຂ້ອຍເອງກໍສະໜັບສະໜູນທາງເລືອກຂອງເມຍຂ້ອຍ. ເຊິ່ງສະມາຊິກຜູ້ອື່ນໆໃນຄອບຄົວບໍ່ມີໃຜກໍາທີ່ຈະແຊກແຊງ ແລະ ກໍາມີດວ່າພວກເຮົາຄວນມີລູກຈັກຄົນ.
- ວັນສີ ແລະ ແອວ, ແຂວງ ຈຳປາສັກ

ມີໄວ້ຫຼຸ່ມຍິ່ງຈຳນວນຫຼາຍພວມຖືພາ.
ແຕ່ມີພຽງຈຳນວນໜ້ອຍ ທີ່ໄປສຸນບໍລິການສຸຂະພາບ.
ສະນັ້ນພວກເຮົາຕ້ອງເຮັດໃຫ້ການບໍລິການສຸຂະພາບເປັນທີ່ໜ້າດຶງດູດໃຈແກ່ພວກເຂົາ.
- ສີປະເສີດ, ສະຫວັນນະເຂດ

ຂ້ອຍມີລູກສໍ່ຄົນ, ແລະ ຂ້ອຍຕັດສິນໃຈໃຫ້ຈະໃຊ້ວິທີຝັງເຂັ້ມເພື່ອຄຸນກໍາເນີດ. ຂ້ອຍຍັງບໍ່ທັນຢາກມີລູກອົກໃນປີຕັ້ງໜ້າ ແລະ ຂ້ອຍກໍ່ຫາວິທີຄຸນກໍາເນີດທີ່ຂ້ອຍບໍ່ຕ້ອງເດີນທາງເລື້ອຍໆ.
- ບໍ່ເປີດເຜີຍຊື່

ນັບຕັ້ງແຕ່ມີຜະດູງຄັນເຂົ້າມາໃນບ້ານຂອງພວກເຮົາຫຼັງຈາກມີພະຍຸ, ບັນດາແມ່ຍິ່ງກໍຮູສີກຳດີຂຶ້ນ. ຜູ້ທີ່ຖືພາແມ່ນໄດ້ຮັບການດຸແລ ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ຕ້ອງການຖືພາກໍໄດ້ຮັບການບໍລິການວ່າງແຜນຄອບຄົວ.
- ຄໍາ, 19 ປີ, ແຂວງ ອັດຕະປີ

ຮັບປະກັນສິດ ແລະ ທາງເລືອກສໍາລັບຫຼາຍຄົນ

ການຖືພາໂດຍຕັ້ງໃຈ, ບໍ່ແມ່ນໂດຍບັງເອີນ

ການຖືພາໂດຍບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ໃນ ສປປ ລາວ:
ປັດໄຈ, ຂໍມູນຄວາມຈິງ ແລະ ການຕອບໂຕ

ແຜນດຳເນີນງານ ຈາກກອງປະຊຸມສາກົນຄັ້ງປະຫວັດສາດດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ (ICPD), ເຊິ່ງປັນອະກະສານພື້ນຖານທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກ 179 ປະເທດ ລວມທັງ ສປປ ລາວ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທຸກລັດພາກ ແລະ ບັນດາຄ່ຳຮ່ວມງານ “ນໍາໃຊ້ທຸກວິທີການເພື່ອສ່າງເສີມຫຼັກການ ໃນການໄດ້ເລືອກແບບສະໜັກໃຈ ດ້ານການວ່າງແຜນຄອບຄົວ”.

ສປປ ລາວ ໃຫ້ຕໍ່າໝາຍໜັ້ນຕໍ່ ICPD25 ສະໜັບສະໜູນການຍຸດຕິການຖືພາກ່ອນໄວ້ອັນຄວນ ແລະ ບໍ່ຕັ້ງໃຈ, ເຊິ່ງນີ້ລວມມີ:

ນໍາໃຊ້ຕົວເລກຂໍ້ມູນດ້ານປະຊາກອນ

ຢຸດຕິອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ (MMR) ເພີ່ມທະວີອັດຕາການນຳໃຊ້ການຄຸມກໍາເນີດແບບທັນສະໄໝເຖິງ 70% ແລະ ທຸກສະຖານບໍລິການສຸຂະພາບ ຕ້ອງມີຜະດູງຄັນຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄົນ.

ຢຸດຕິ ຄວາມຕ້ອງການໃນການວ່າງແຜນຄອບຄົວແຕ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການສະໜອງໃນກຸ່ມໄວ້ຫຼຸ່ມຍິ່ງ ດ້ວຍການເພີ່ມທະວີການຈັດສັນຂັບພະຍາກອນ ແລະ ຂະຫຍາຍການບໍລິການທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເປັນມິດກັບຊາວໜຸມ, ລວມທັງຂໍ້ມູນສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບຫາຍເພດ (SRH) ແລະ ການບໍລິການວ່າງແຜນຄອບຄົວໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິ່ງ, ຜໍ້ຊາຍ ແລະ ເຢົວຊີນທີ່ບໍ່ໄດ້ຕ້ອງງານໃນຂອບເຂດທີ່ປະເທດ ກໍາຄົນ ໃນການຕອບໄຕດ້ານມະນຸດສະທໍາ. ແມ່ນໃສ່ການເພີ່ມທະວີອັດຕາສ່ວນ ການຄຸມກໍາເນີດແບບທັນສະໄໝສໍາລັບຊາວໜຸມ ຕານອາຍຸ 15-19 ປີໃຫ້ໄດ້ເຖິງ 45% ໃນປີ 2025.

ຢຸດຕິຄວາມຮຸນແຮງບິນພື້ນຖານທາງເພດ (GBV) ແລະ ການກະທຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ໂດຍສຸມໃສ່ເປັນຫາການແຕ່ງດອງໃນອາຍຸຍັງນ້ອຍຂອງເຢົວຊີນໄດ້ຜ່ານແຜນປະຕິບັດງານແຕ່ງຊາດເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິ່ງ (VAW) 2021-2026 ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດັ່ງກ່າວ ໂດຍຜ່ານຊຸດການບໍລິການທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິ່ງ ແລະ ເຕັກຍິ່ງທີ່ຕົກເປັນຜູ້ຖືກຄະຫຍາຈາກຄວາມຮຸນແຮງ ບິນພື້ນຖານທາງເພດ.

ເອົາເພດສຶກສາແບບຄົບຖ້ວນເຂົ້າໃນຫຼັກສັດໂຮງຮຽນໃນທົ່ວປະເທດໂດຍຜ່ານຫຼັກສູນທີ່ເໝາະສົມຕາມເການອາຍຸໃນໂຮງຮຽນຊັ້ນປະຖົມ, ຊັ້ນມັດທະຍົມ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມການຊ່າງ ແລະ ວິຊາຊີບ.

ແລະ ເພີ່ມທະວີການລົງທຶນໃສ່ໄວ້ຫຼຸ່ມ ແລະ ເຢົວຊີນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໄວ້ຫຼຸ່ມຍິ່ງ.

ຜົນປະໂຫຍດຂອງການລົງທຶນໃສ່ງານກາງແຜນຄອບຄົວ ໃນ ສປປ ລາວ

ການຂະຫຍາຍການວາງແຜນຄອບຄົວແບບຮອບເຕັມຈະຊ່ວຍ:

- ປ້ອງກັນການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈໄດ້ຕັ້ງ 1,044.000 ຄົນ.
- ປ້ອງກັນການຕາຍຂອງແມ່ໄດ້ຕັ້ງ 286 ຄົນ.
- ສ້າງຜົນປະໂຫຍດດ້ານສະດະກິດໃຫ້ໄດ້ 661.5 ລັນຄົນໃນປີ 2030.
- ສໍາລັບແຕ່ລະ 1 ໂດລາ ສະຫະລັດ ທີ່ລົງທຶນຂ້າໃນການວາງແຜນຄອບຄົວ, ຈະມີຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນທີ່ 7 ໂດລາສະຫະລັດ ກ່ຽວກັບ ສຸຂະພາບ, ການພັດທະນາສັງຄົມ, ການສຶກສາ, ການຈ້າງງານ ແລະ ການຕືບໂທທາງດ້ານສະດະກິດ.

ການປົກປ້ອງສິດທິ ແລະ ທາງເລືອກ ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ຮືບດ່ວນ ແລະ ໄລຍະຍາວ

ລະບົບການສຶກສາ:

- ສະຫອງຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງກ່ຽວກັບການຈະລືນພັນ ແລະ ການຄຸນເນີດຢູ່ນິ້ວຽງຈັນ ແລະ ສໍາລັບຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງງານ.
- ສຶກສາອົບຮົມໄວໜຸ່ມ ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດກຳນົດປົງໝາຍ ແລະ ທາງເລືອກຂອງເຂົ້າເຈົ້າ.

ລະບົບສາທາລະນະສຸກ:

- ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການບໍລິການທີ່ເປັນມິດກັບເຢົາ ວະຊົນ ແລະ ໄວໜຸ່ມ ໂດຍບໍ່ມີສິ່ງກິດຂວາງ.
- ຮັບປະກັນໃຫ້ການຄຸນກຳເນີດສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ຢູ່ທົ່ວທັນແຫ່ງ, ໃຫ້ມີຜົມ ແລະ ມີລາຄາທີ່ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ລວມທັງຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍ, ໂດຍບໍ່ມີການຈໍາແນກ.
- ແກ້ໄຂບັນຫາການດຸກງານ ແລະ ການຈໍາແນກທີ່ເປັນອຸປະສົງແກ່ໄວໜຸ່ມມາການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ແລະ ສຸຂະພາບຈະລືນພັນ.

ພວກເຮົາເພື່ອມັນກັນກົດໄປ

23.5% ຂອງໄວໜຸ່ມຍິງ (15-49 ປີ)
ໄດ້ແຕ່ງງານ ຫຼື ໄຊຊົດຄຸ້ມ

ຜົນກົງ-ມຽນ: 41.3%
ຄືນທຸກຍາກທີ່ສຸດ: 36.1%

45.9% ຂອງແຍ່ງຍິງໃນໄກຄະເລີນພັນ
ທີ່ແຕ່ງງານແລ້ວ ບໍ່ໄດ້ຊື້ດີ
ການຄຸນກຳເນີດຖຸກຫຼາມ

ຜົນມັງ-ມຽນ: 66.3%
ຄືນທຸກຍາກທີ່ສຸດ: 56.6%

ໃນທົ່ວໂລກ, 45% ຂອງການ
ເອົາລາກອອກ ແມ່ນເທົ່ອດີໄວ້

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ:

ດັດສະນິ້າຍສັງຄົມລາວ ຄັ້ງທີ II (2017), ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານສຸຂະພາບ ສປປ ລາວ 2, ບົດລາຍງານສະຖານພາບປະຊາກອນໄລກຂອງ UNFPA ຢີ 2022

13.4% ຂອງໄວໜຸ່ມຍິງ
ໄດ້ເກີດລູກມີຊື້ວິດ

16.2% ຊູ່
ໃນເຂດຊົນະບັດ

ມີເສັ້ນທາງ: 15.3%
ບໍ່ມີເສັ້ນທາງ: 21.4%

ວັດທາງານເກີດລູກ
ຂອງໄວໜຸ່ມໃນລາວ
ແມ່ນ 83 ຕໍ່ 1000

ໃນບັນດາຜົ່າມັງ-ມຽນ: 192
ໃນບັນດາຜົ່າທຸກຍາກທີ່ສຸດ: 156

ໃນທົ່ວໂລກ, 45% ຂອງການ
ເອົາລາກອອກ ແມ່ນເທົ່ອດີໄວ້

14.8% ຂອງຕັກຍິງ
ອາຍຸແຕ່ 15-17 ປີ
ອອກໂຮງງານ

ໃນບັນດາຜົ່າມັງ-ມຽນ
ຈາກທີ່ສຸດ 76.4%

ສາທັດທີເປັນຮັກເທິງ1 ແລະ ຜົນສະກິດໃນ

ການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ບໍ່ແມ່ນການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ທ້າຍກຳລົງການທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ແຕ່ຫຼາຍກຳລົງການທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ແລະ ຖົງກຳລົງການທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ.

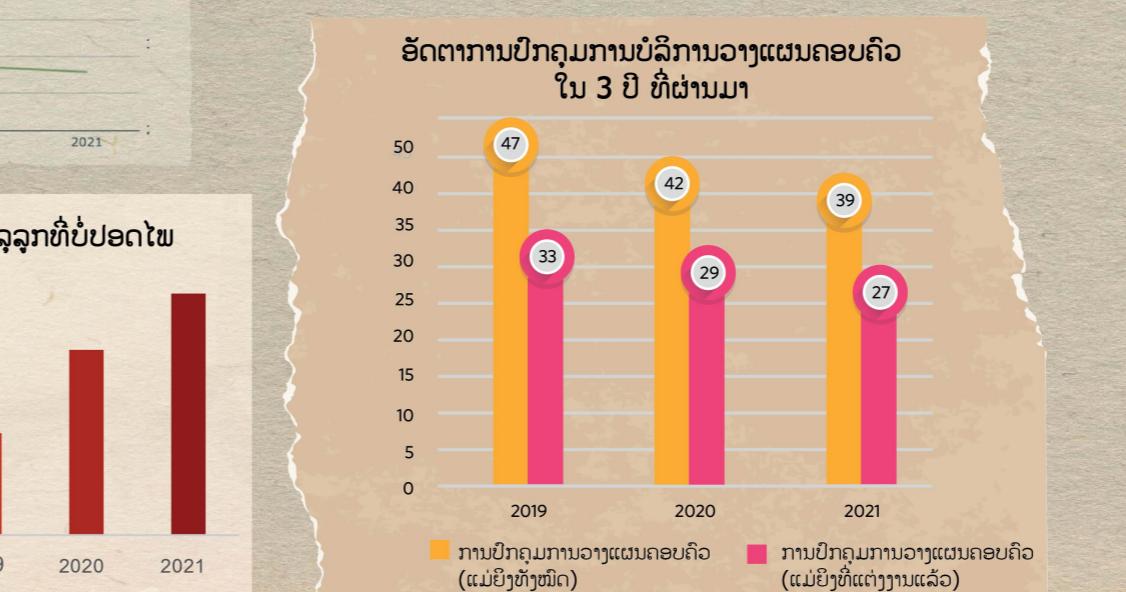
ການເອົາລາກອອກທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ແມ່ນໜຶ່ງໃນສາເຫດຂອງການຕາຍຂອງແມ່ນໃຫ້ລົວໄວ້.

ການຖືພາສ່ວນໜຶ່ງ ຈະບັງຄົງເປັນການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ແລະ ປະກິດການນັ້ນກໍ່ຍັງຈະສືບຕໍ່ໄປ. ຫຼາຍງົງຄົນກໍຈະປະລົບກັບຄວາມກ້ວມໃຈ. ການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈໄດ້ຕັ້ງໃຈ ເມື່ອບຸກຄົນ ແລະ ການຈ້າງງານ.

ໃນໄລຍະຍາວ ທັງລັດຖະບານ ແລະ ສັງຄົມ ຕ້ອງປ່ຽນທັດສະນະຄະຕີເພື່ອປົກປ້ອງສິດທິ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ.

ໃນຫຼາຍງົງກໍລົມນີ້, ການຖືພາທີ່ບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈໄດ້ຕັ້ງໃຈ ແພະວ່າແມ່ຍິງບໍ່ສາມາດຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບ ອ່າງກາຍຂອງເຂົ້າເຈົ້າ, ຍ້ອນວ່າພວກເຂົ້າ:

- ບໍ່ສາມາດປະຕິເສດ ການຮ່ວມເພີດ (ຖືກບັນດັບ, ຂຶ່ມຊື່, ຂຶ່ມຂົນ, ແຕ່ງງານໃນຂະນະທີ່ຍັງເປັນເຕັກນົ້ອຍ, ເປັນຜູ້ຄົກຄະຮ້າຍຈາກຄວາມຮຸນແຮງ)
- ບໍ່ສາມາດຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການດຸແລສຸຂະພາບຂອງຄົນເອງໄດ້
- ບໍ່ສາມາດເລືອກໄດ້ວ່າຈະໃຊ້ວິທີຄຸມກຳເນີດຫຼື້ນໆ ຫຼືຈະໃຊ້ວິທີໃດ
- ເປັນຜູ້ຄົກຄະຮ້າຍຈາກອໍານາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ເຊັ່ນ: ຄອບຄົວຂອງຄົນ ແລະ ຫຼື ຄອບຄົວຄຸ່ຄອງຕັດສິນໃຈແຫ່ນ ກ່ຽວກັບການໃຊ້ວິທີຄຸມກຳເນີດ ຫຼື ຈໍານວນລູກທີ່ຈະມີ.
- ບໍ່ຮັກກ່ຽວກັບແຜນງານວາງແຜນຄອບຄົວ ເພະວ່າເຂົ້າເຈົ້າອກໄຮງຮູນຕັ້ງແຕ່ງໜ້ອຍ
- ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສະຖານບໍລິການສຸຂະພາບເພື່ອຮັບການດຸແລສຸຂະພາບຈະລືນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບຫຼາຍເພີດ

UNFPA ສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານ ສປປ ລາວ
ໃນການປົກປ້ອງສິດທິ ແລະ ສຸຂະພາບຫຼາຍເພີດ
ແລະ ສຸຂະພາບຄະລິນພັນ ໂດຍການ:

- ບຸກລະດົມເພື່ອພື້ນທະນາຄານນຳພາຂອງລັດຖະບານລາວ ເພື່ອຕອບສະໜອງການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບຈະລືນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບຫຼາຍເພີດໃຫ້ຂ່າຍເຖິງ, ໂດຍສະເພາະການວາງແຜນຄອບຄົວ.
- ການສ້າງຂໍ້ມູນ ແລະ ຫຼັກຖານກ່ຽວກັບໄວໜ້ອມ, ການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະ ຫົວຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ການນຳພາການສໍາຫຼວດພິເສດຖານ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ທີ່ຈະຈັດຂຶ້ນໃນປີ 2025.
- ສະໜັບສະໜູນຂໍ້ມູນ ConVERGE ສໍາລັບການຈົດທະບຽນພິເສດຖານ ເພື່ອນັບຖຸກຄົນ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າ ພິເສດຖານມີເຫັນຫຼຸດທີ່ເຖິງການບໍລິການ ແລະ ການດູແລ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການບໍລິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບຈະລືນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບຫຼາຍເພີດ.
- ຜົກອົບຮົມຜູ້ໃຫ້ຄົກຄະຮ້າຍ ພິເສດຖານ ແລະ ດັບກັນວ່າ ພິເສດຖານ ເພື່ອສະໜອງການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະ ດັບກັນວ່າ ພິເສດຖານ ເພື່ອສະໜອງການວາງແຜນຄອບຄົວ.
- ສ້າງຄວາມຂັ້ນແຂງໃຫ້ແກ່ລົບການສຶກສາໄດ້ກົດລົມຄົມ ໃນການສອນວິຊາເພັດສຶກສາ ໃນໂຮງງານປະຖົມ, ມັດທະຍົມ, ໃນສູນຝຶກອົບຮົມວິຊາຊົບ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ນອກໂຮງງານ.
- ສະໜອງຄວາມຮັດດ້ານທັກສະຊື້ວິດທີ່ຈໍາເປັນຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ນ້ອງງ່າຍື່ນກົດຈະກຳຕໍ່ໄມ້ກຸນເດັກຍິງ "ນາງນ້ອຍ".
- ສັງເສີມຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍ ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຫຼາຍກັນ ແລະ ໃນທຸກບ່ານ ຕໍ່ກ່າວ ສົງເສີມ ແລະ ເຂົ້າເຖິງການວາງແຜນຄອບຄົວ ໂດຍການນິສ່ວນຮ່ວມອງນິຍັງບໍ່ເປົ້າມີສ່ວນຮ່ວມອງນິຍັງ ເພື່ອສັງເສີມຄວາມເປົ້າມີສຸຂະພາບໃນທຸກບ່ານ.
- ສັງເສີມການນິລ່ວນຮ່ວມຂອງໄວໜຸ່ມ ເພື່ອສະແດງຄວາມມົດເຫັນກ່ຽວກັບທີ່ເຈົ້າໄດ້ ຜົນແຄມປັນໂຄສະນາ ຫຼື້ນຂໍ "ຂ້ອຍ, ອ່າງຍາຂອງຂ້ອຍ, ໂກຂອງຂ້ອຍ, ອະນິດຂອງຂ້ອຍ".
- ພັດທະນາແອັບມືຖືໃຫ້ໃຊ້ແບບບໍ່ເສຍຕໍ່ ຊົ່ວວ່າ: **Noi Yakhoo** (ນ້ອຍຢາກຮູ້) ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຫຼາຍເພີດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະລືນພັນ.
- ສະໜັບສະໜູນການສ້າງສັຍດ່ານສຸຂະພາບຈົດທະບຽນ ແລະ ຈົດທະສັງຄົມ, ສຸຂະພາບຫຼາຍເພີດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະລືນພັນ: ເປີ 1361/ສໍາລັບແມ່ຍິງ ແລະ 137/ສໍາລັບຜູ້ຊາຍຊາຍ; ຄວາມຮຸນແຮງບັນຫາຕາມທາງເພີດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຊຸດຮົດທາງເພີດ, ການຄ້